

Dünya Sigarasız Günü bu yıl Dumansız Hava Sahası farkıyla yaşıyoruz:

31 Mayıs Dünya Sigarasız Günü'nde **Havamızı Korumaya Devam Ediyoruz**

“Tütün Mamulleri Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolüne Dair 4207 Sayılı Kanun” 19 Mayıs itibarı ile uygulamaya girmesinin ardından, Türkiye ilk Dünya Sigarasız Günü'nü halkın ortak kullanım alanlarında sigara ve tütün ürünlerinin kullanımına ilişkin yeni düzenlemelerin güvencesinde yaşıyor. Dünya Sağlık Örgütü girişimleriyle tüm dünyada gündeme önemli mesajlar getiren Dünya Sigarasız Günü, bu yıl tütün ürünlerinin gençlere ve çocuklara özendirilmesi konusunu işliyor.

Dünya çapında en önemli önlenemez ölüm nedeni olarak tanımlanan tütün ürünlerinin, sağlık açısından yarattığı tehlikelere ilişkin farkındalık yaratmayı hedefleyen 31 Mayıs Dünya Sigarasız Günü bu yıl da önemli bir konu ile gündemdeki yerini alıyor. Çocukların ve gençlerin tütün ürünlerine özendirilmesi konusuna odaklanılan 2008 Dünya Sigarasız Günü'nde, konuya ilişkin dünya çapında bilgilendirme çalışmaları yürütülüyor.

Dünya Sağlık Örgütü internet sitesinde verilen bilgilerde, dünya çapındaki tütün ürünleri kullanıcılarının çoğunluğunun 18 yaş öncesi kullanıma başladıkları ve bu rakamın dörtte birinin 10 yaş öncesi alışkanlık geliştirdiklerine dikkat çekiyor. Dünyada halen 1 milyara yakını genç nüfus olduğu belirtilirken ve bu nüfusun %85'inin, tütün ürünlerine karşı gençleri korumak konusunda adımlar atması gereken, gelişmekte olan ülkelerde yaşadığı belirtiliyor. Dünya Sigarasız Günü bu yılki kampanya mesajlarında, hem karar vericileri hem tütün ürünleri üreticilerini hem de kamuoyunu, gençlerin ve çocukların tütün ürünlerine özendirilmesinin engellenmesi konusunda aksiyon almaya davet ediyor.

Her yıl Dünya Sigarasız Günü kapsamında, tütün ürünleri ile mücadelede örnek teşkil eden isimlere ödüller veren Dünya Sağlık Örgütü bu yıl Türkiye'den **Sağlık Bakanı Prof. Dr. Recep Akdağ**'a bir ödül sunuyor. Ulusal Tütün Kontrol programı çerçevesinde yürütülen çalışmalara verdiği destek ve tütün ürünlerinin zararlarının önlenmesine yönelik gösterdiği kararlılıktan ötürü ödüle layık görülen Akdağ, **Dünya Sigarasız Günü**'ne ilişkin bir açıklama yaparak şunları söyledi:

“Türkiye'deki Dumansız Hava Sahası uygulaması ile en büyük önceliğimiz çocukların ve gençlerin tütün ürünlerinin zararlı etkilerinden korunmasıdır. Konuya uzun soluklu bir mücadele olarak yaklaşıyor ve özellikle genç nüfusta tütün ürünlerine başlama oranını aşağıya çekmeyi hedefliyoruz. Tüm Türkiye'yi, gençlerimizin ve çocuklarımızın havasını korumaya davet ediyorum. Değişen dünyada sigara içmemenin gençler cephesinde 'daha havalı' bir görünüm yarattığını ve gençlerin 'havasını' koruduğunu görüyorum.”

Türkiye ve Tütün Ürünleri Kullanımı

Türkiye'de tütün ürünlerinin kullanımında bir artış görülüyor. Ülkemizde;

- Yetişkin nüfusun üçte birinden fazlası (%34.6) tütün kullanmaktadır.1
- Yetişkin erkeklerin yarısından fazlası (%52) ve yetişkin kadınların %17.3'ü tütün kullanmaktadır.2
- Tütün kullananların birçoğu günlük içicidir. Erkek kullanıcıların neredeyse %90'ı günde bir paket sigara içerken, kadın kullanıcıların %88'i günde hemen hemen 13 adet sigara içmektedir.3
- Yaşları 13-15 arasındaki genç nüfusun %6.9'u sigara içmektedir. Şu anda sigara içen genç erkeklerin oranı, genç kızların oranından yüksektir (erkekler %9.4; kızlar %3.5).4
- Her yıl 110,000 Türk, tütüne bağlı hastalıklardan dolayı ölmektedir.5
- Türkiye'de rastlanan tütüne bağlı kanser vakaları her yıl ortalama %6 oranında artmaktadır.6
- 2025 yılı itibarıyla tütüne bağlı hastalıkların sayısının 250,000 değerine ulaşacağı tahmin edilmektedir.7

1. WHO. Dünya Sağlık Araştırması: Türkiye Raporu. Cenevre: WHO; 2003 [alıntı 14 Şubat 2008]. Şu adreste mevcuttur: <http://www.who.int/healthinfo/survey/whstur-turkey.pdf>. 2. WHO. Global Tütün Kullanımına yönelik Rapor, 2008: MPOWER paketi Cenevre: Dünya Sağlık Örgütü; 2008. 3. WHO, 2003. 4. CDC. Global Gençlik Tütün Kullanımı Gözetimi, 2000-2007. CDC Hastalık ve Etik Haftalık Rapor. 2008;57(SS-1); 1-28. 5. Euromonitor International [çevrimiçi veritabanı]. Londra: Euromonitor; c2007 [güncelleme: 4 Ocak 2008; alıntı 20 Şubat 2008]. Sanayi Raporları: Tütün – Türkiye. Şu adreste mevcuttur: Euromonitor International. 6. Ibid. 7. Ibid.

Dünya Sigarasız Günü özel filmi havanikoru.org.tr’de: 19 Mayıs’tan itibaren Türkiye’yi yeni yasal düzenlemeler konusunda bilgilendirmek üzere devreye giren internet sitesi www.havanikoru.org.tr yayına girdiği günden itibaren büyük ilgi görüyor. Dünya Sigarasız Günü için siteye yerleştirilen özel tanıtım filmi bu yılın Dünya Sigarasız Günü teması olan gençler ve çocukların tütün ürünlerinin zararlarından korunması konusunu işliyor. Siteden verilen link ile dileyen herkes bu filmi kendi özel mesajı ile kendi internet sitesine yükleyerek kampanyaya destek verebiliyor.

“Havanikoru.org”: 10 günde 28 bin tekil ziyaretçiyi ağırladı:www.havanikoru.org.tr sitesi ilk 10 gününde 28 bine yakın tekil ziyaretçi tarafından görüntülenirken, siteye 285 soru ulaştırıldı. Site 45 farklı ülkeden görüntülenirken ilk 5’te Türkiye, Almanya, Amerika, İngiltere ve Fransa yer aldı.

Türk halkının yüzde 85’i “dumansız hava sahası”nı destekliyor: Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun’un 19 Mayıs 2008’de yürürlüğe girmesinden önce, 14 Şubat – 1 Mart 2008 tarihleri arasında Synovate’in Global Omnibus’un anketinde (*) Türk halkına yönelik kamuoyu yoklaması yapıldı. 16 kentte, 15 ve üzeri yaşlarda 1331 kişiden oluşan rastgele seçilen örnek grup ile yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılan ankete yanıt verenlerin yüzde 85’i işyeri ve kamuya açık alanlarda, yine işyeri ve alışveriş merkezi gibi kapalı alanlarda, “sigara içilmemesini” destekliyor. Yüzde 75’i ise bu uygulamaya kuvvetle destek verdiğini belirtiyor.

Yapılan araştırmanın sonucuna göre;

- Türk halkının yüzde 91’i pasif olarak sigara dumanına maruz kalmanın insan sağlığı açısından ciddi tehlike oluşturduğunu biliyor.
- Sigara kullananların dahi yüzde 63’ü 19 Mayıs’tan itibaren uygulanmaya başlayan mevzuatı destekliyor.
- Her 10 Türk vatandaşından 8’i sigara içilecek alanların daraltılmasına ilişkin yasadan haberi olduğunu belirtiyor.

Tütün Ürünleri Zararlarının Önlenmesi Yasasına Destek: Genel itibarıyla, Türk halkı tüm işyerlerinde ve kamuya açık yerlerde sigara ve tütün ürünlerinin içilmemesini destekliyor. Yasayı destekleyenlerin oranı yüzde 85’ken, yüzde 75 ise de kuvvetle destekliyor. Yasa tüm bölgelerde ve tüm nüfus grupları çapında kuvvetli destek görüyor. Sigara içenlerin bile yüzde 63 oranında çoğunluğu genel itibarıyla yasayı destekliyor. Türk halkının yalnızca %14’ü sigara ve tütün mevzuatına karşı olduğunu belirtiyor.

Türk halkı, yasayı genel itibarıyla desteklemenin yanı sıra yasanın bürolar ve iç mekanda yer alan diğer işyerleri dahil olmak üzere geniş bir yelpazeye dağılan belirli işyerleri ve kamuya açık yerlerde (%90 lehte), metro, havaalanları, mağazalar, vb. gibi iç mekanda yer alan kamuya açık yerlerde (%90 lehte), ve restoran (%75 lehte) ve barlarda (%63 lehte) sigara içilmesini yasaklayan hükümlerini de destekliyor.

Türk Halkı Sigara Dumanına Pasif Olarak Maruz Kalmayı Sağlık Açısından Bir Risk Olarak Algılıyor: On kişiden dokuzu, pasif olarak sigara dumanına maruz kalmanın sağlık açısından çok ciddi (%67) veya oldukça ciddi (%24) bir risk olduğunu düşünüyor.

Türk Halkı, Tüm Çalışanların Pasif Olarak Sigara Dumanına Maruz Kalmaktan Korunması Gerektiğine İnanıyor: Her 10 kişiden 9’u (%93), her çalışanın –nerede çalışıyor olursa olsun- pasif olarak sigara dumanına maruz kalmaktan korunma hakkına sahip olduğuna inanıyor. Vatandaşlar aynı zamanda kamunun devletin Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi Yasasına uygun hareket ettiğini düşünürken; yüzde 89’u “devletin her çalışana pasif olarak sigara dumanına maruz kalmaktan

korumak üzere tüm yetkisini kullanması gerektiğini” , 63’ü de “yasanın bazı vatandaşların haklarını kısıtlamak bakımından çok ileri *gitmemesi* gerektiğini” belirtiyor.

Türk Halkı Sigara İçilmeyen Bar Ve Restoranların Hoşlarına Gideceğini Belirtiyor: Anket sonuçlarına göre, ankete katılan vatandaşlar sigara içilmeyen restoran ve barlar olmasını beklediklerini belirtiyor. Ankete katılanların yüzde 81’i (sigara içenlerin yüzde 65’i de dahil), tütün dumanı solumadan restoran ve barların keyfini çıkarmanın hoş olacağını düşündüklerini söylüyorlar.

ANKET HAKKINDA: Synovate’in Global Omnibus’u tarafından gerçekleştirilen anket 15 Şubat ile 1 Mart 2008 tarihleri arasında, 1,331 Türk vatandaşından (15 ve üzeri yaşlarda) oluşan rasgele bir örnek grup ile şahsen görüşmeler yapılmıştır. Anket, ülkenin çeşitli bölgelerindeki 16 şehirde yapılan görüşmeler içermektedir. 1,331 yanıt verenden oluşan komple örnek grubuna ilişkin hata marjı, %95’lik güvenilirlik sınırları içerisinde +/-% 2.7’dir. Nüfusun alt gruplarında, hata marjı daha yüksektir. Toplam rakamlar yuvarlanmış olup %100’e denk olmayabilirler.

Ayrıntılı haber bilgisi için: Excel İletişim Danışmanlık. Doğukan Ulupınar Dogukan.u@excel.com.tr

Tel: 0216 544 95 00 – 0216 544 94 15